

UNA

10.50 UNA ydin ja asiakasohjaus:

Hyötyjä terveydenhuollon tietojen yhdistämisestä

Tiedonhallinnan näkökulma

Pirkko Kortekangas, UNA Oy

- Mitä on *asiakasohjaus* terveydenhuollossa
- Tilanteiden monimuotoisuus
- Tiedon logistiikka
- Lopuksi

Mitä on asiakasohjaus sosiaalihuollossa?

Esim. lainaus THL ikääntyneiden asiakasohjauksesta:

Asiakasohjaus

- selvittää yhdessä iäkkään ihmisen kanssa hänen kokonaistilanteensa
- arvioi palvelutarpeen kattavasti ja yksilölliset tarpeet tunnistaen
- laatii asiakassuunnitelman
- tekee päätökset suunnitelluista palveluista
- koordinoi ja seuraa palvelujen toteutumista.

Keskitettyssä mallissa yksi yhteydenotto riittää

Keskitetyn neuvonnan ja asiakasohjauksen tavoitteet

- yksi yhteydenotto riittää
- palveluista saa kattavasti tietoa
- palveluprosessi on joustava
- palvelut vastaavat tarpeisiin.

Asiakasohjaus terveydenhuollon sisällä?

- Asiakasohjaus ei ole terveydenhuollon vakiintunut käsite
- Asiakasohjaus on jotain määriteltyä, kun sillä tarkoitetaan sosiaalihuollon prosessia

Mitä olisi terveydenhuollon sisäinen asiakasohjaus?

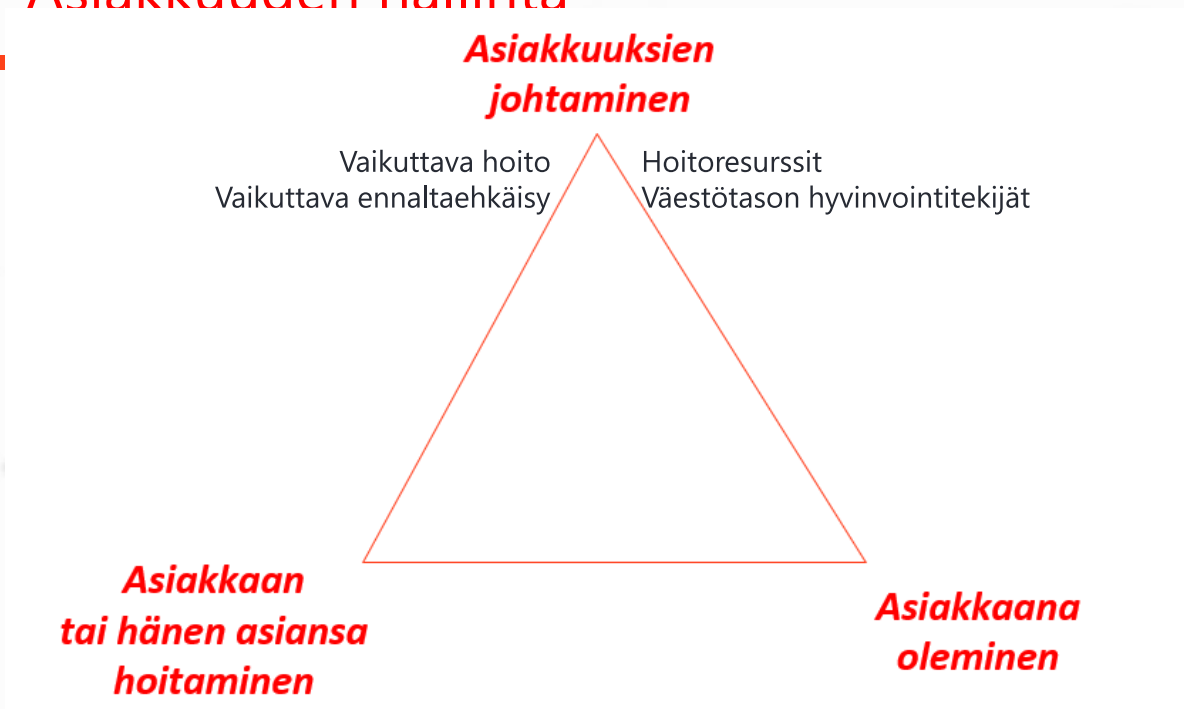
Liittykö asiakasohjaus asiakkuuden hallintaan?

**Asiakkuuksien
johtaminen**

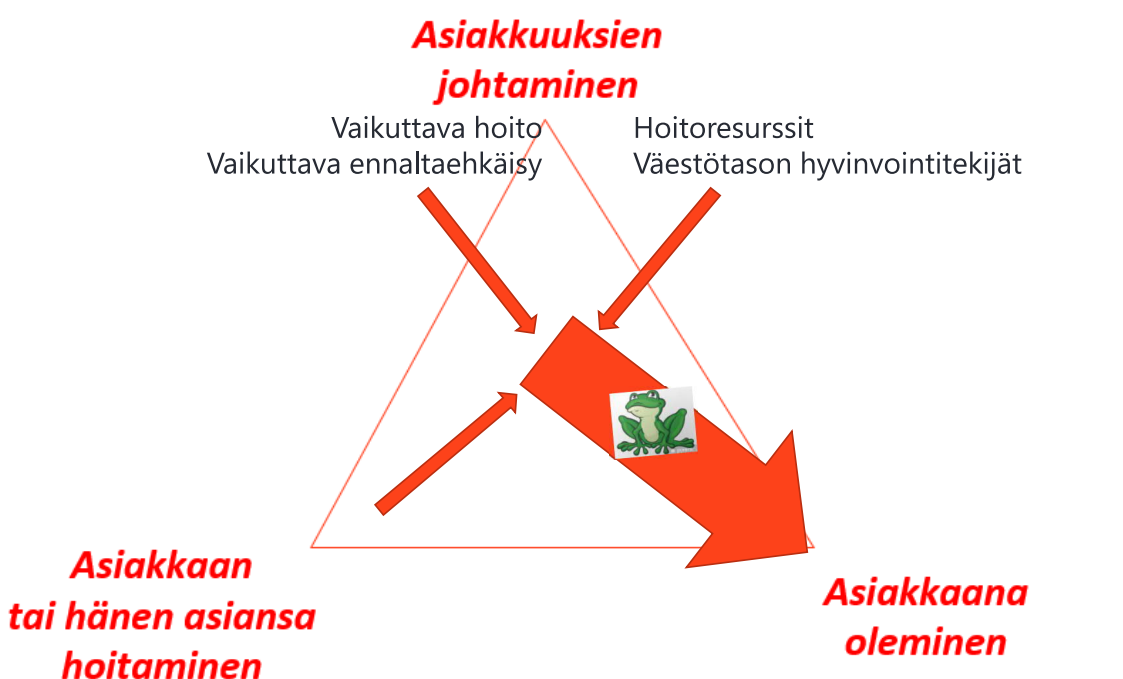
**Asiakkaan
tai hänen asiansa
hoitaminen**

**Asiakkaana
oleminen**

Asiakkuuden hallinta

Asiakasohjaus on sitä, mitä "asiakkuuden hallinta" tuottaa asiakkaalle

Asiakasta pyritään ohjaamaan, koska hän

Asiakkaana oleminen

- Voi huonosti tai hyvin
- Sairastaa ja oireilee
- Etsii ongelmaansa sopivaa palvelua
- Selvittää, mikä häntä vaivaa
- Selvittää, mikä häntä uhkaa
- Selvittää, mitä asialle voisi tehdä
- Varaa palveluita
- Asioi palveluissa
- Elää arkeaan tavalla ja toisella
- Saa valmennusta, ohjeita ja hoitoa
- Hoitaa itseään

Potilashoidon tilanteita, joissa voi olla tarve ohjata potilasta

*Asiakkaan
tai hänen asiansa
hoitaminen*

1. Paljon palveluita käytettäessä
  - Moniongelma ja runsas palveluiden käyttö
  - Yksittäinen juuriongelma ja runsas palveluiden käyttö
2. Yksittäisen ongelman käynnistämässä tilanteessa
3. Ennaltaehkäisyn takia

1. Paljon palveluita käytettäessä

- Tunnistaa paljon palveluita käyttävä
- Selvittää (yhdessä potilaan kanssa) hänen terveytensä kokonaistilanne
  - Asiakkaan/laillisen edustajan aloitteesta
  - Akuutin tilanteen laukaisemana
  - Sosiaalihuollon asiakasohjauksen pyynnöstä
- Arvioida palvelutarpeet kattavasti ja yksilölliset tarpeet tunnistuen
- Laatia hoitosuunitelma
  - Hoidon tukimuodot: potilas itse, coachaus, tuettu omahoito, kokonaan th.sta
  - Seuranta
  - Uudelleen arvioinnin ajankohta ja poikkeuksia aiheuttavat asiat
- Tehdä suunnitelmaan liittyvät (jono)varaukset itselle ja muille, lähetteet ja pyynnöt, sitoumukset, päätökset, lausunnot ja todistukset
  - Mukaanlukien käynnistää sosiaalihuollon asiakasohjaus? Vai tehdä ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta?

2. Yksittäisen ongelman käynnistämässä tilanteessa

- Neuvonta, ohjaus palveluun
- Palvelun tarpeen arvioinnin ohjaus
- Palvelun valinnan ohjaus "oikea palvelu oikeaan aikaan"
  - Ennen hoitosuhdetta
  - Oikean hoitosuhteen valitsemiseksi
- Hoidon valinnan ohjaus
- Hoidon ohjaus
  - Itsehoito
  - Coachaus
  - Ohjattu omahoito
  - Kontaksissa
  - Kasvokkain

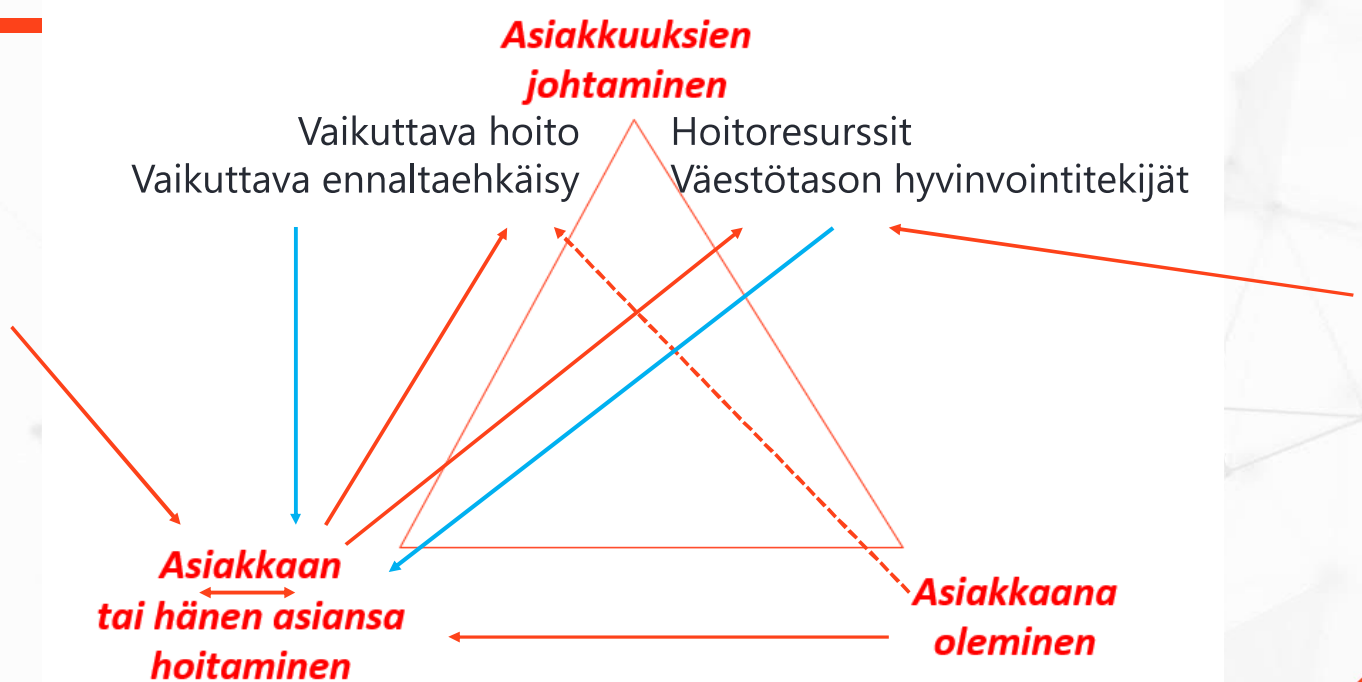
ASIAKAS

AMMATTI-
HENKIÖ

3. Ennaltaehkäisyn takia

- Riskin / haittaa aiheuttavan taakan havaitseminen ja hallinta ennen näkyviä seuraamuksia
  - asiakkuuden takia (*oikeus sote-palveluihin*)

Tieto on edellytys asiakkuuden hallinnalle

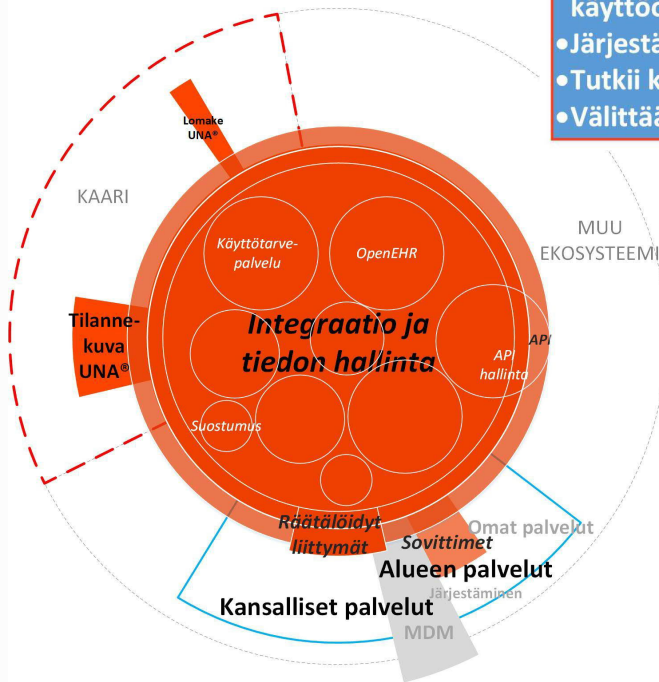

Miten?

UNA YDIN, vaihe 1

JAKAA

- Kokoaa yksilön tiedot
- Mallintaa → ymmärtää tiedon merkityksen, käyttötarpeen ja käyttöoikeuden
- Järjestää tiedot loogiseksi kokonaisuudeksi ja hierarkioiksi
- Tutkii käyttäjän ja käyttötilanteen
- Välittää tiedot oikeutetulle käyttäjälle ja käyttötilanteeseen

Yhdessä ja saman tien kaikille

- Tiedon merkitys säilyy
- Kanta täysmittaiseen käyttöön
- Vähemmän paikallisintegroatioita
- €

2. Miten ohjaustieto saadaan asiakkaalle?

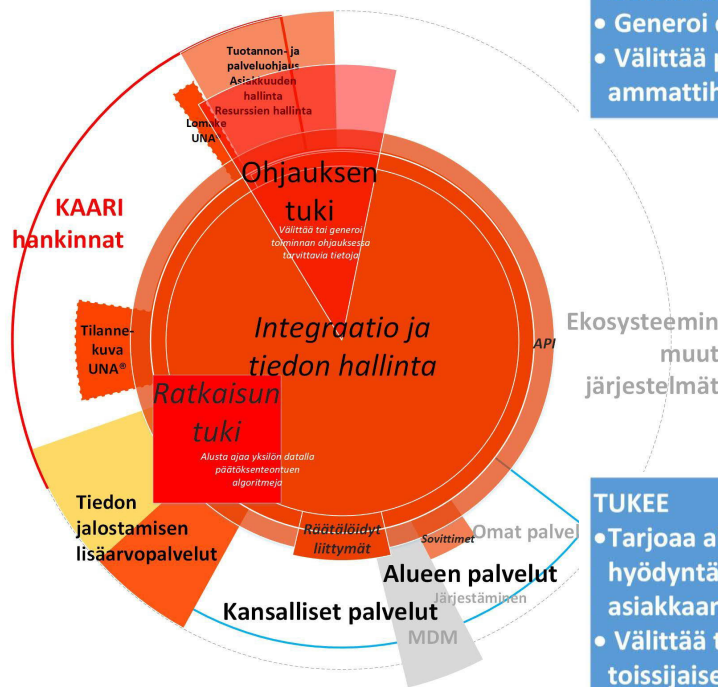
Asiakkaan omahoitosovelluksilla ja asiointiratkaisuilla kyllä, mutta mistä ne saavat tiedot?

Ohjaustiedolle

- ei välttämättä ole rekisterinpitäjää, jos ohjaus perustuu eheään tietoon
- ei ole rakenteista Kanta-standardia eikä välityspalvelua
- ei ole "laskenta" hetkeä pitempää säilytysarvoa (lähdedata elää), vaikka voi/tulee ilmetä ammattihenkilön dokumentoituina perusteluna potilasasiakirjassa

Miten?

UNA YDIN

OHJAA

- Välittää asiakkuuden toteutusta ohjaavat muistutukset, herätteet ja valintasäännöt jne. ammattihenkilölle ja kansalaiselle
- Generoi ohjauksen tietoja asiakkaan tietojen perusteella
- Välittää palvelutuottajien kapasiteettitiedot ja yhdistää ne ammattihenkilön ja asiakkaan palveluiden ohjaukseen

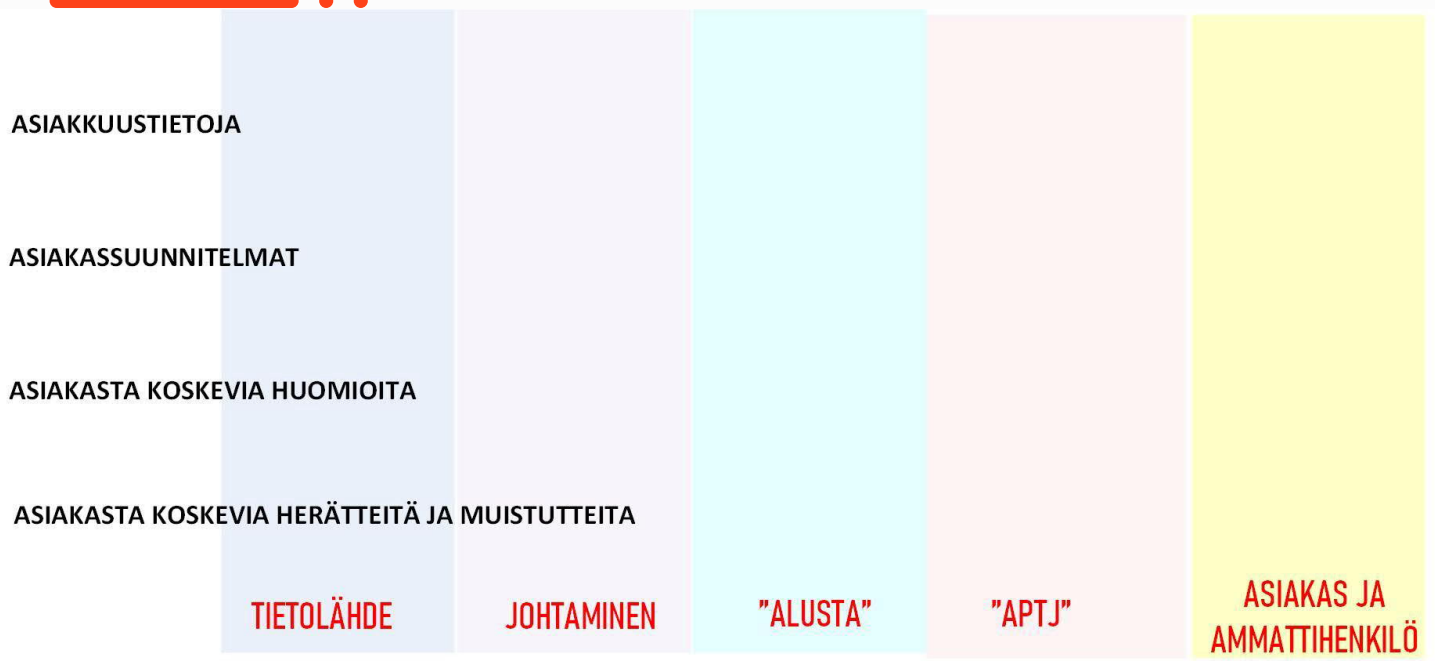
Yhdessä ja saman tien kaikille

- Sama määrittelytyö
- Samoja algoritmeja, sama data → Sama ohjaus ja tuki
- Vähemmän paikallisintegraatioita
- Ei sulje pois asiallisia hyödyntäjiä
- €

TUKEE

- Tarjoaa alustan ajaa päätöksenteon tukipalveluita / koneoppimista hyödyntäviä analyysejä yksilön on-line datasta -asiakassuhteessa, asiakkaan luvituksen mukaisesti
- Välittää tulokset ammattihenkilölle ja kansalaiselle taikka toissijaiseen käyttöön

Asiakasohjaus edellyttää monen tason tiedon hallinnan kyvykkyyttä – UNA YDIN on tuo "alusta"

Terveydenhuollon sisäisessä "asiakasohjaus" keskustelussa ajaututaan helposti muihin, tietohallinnon ulkopuolisiin, mutta välttämättä ratkaistaviin aiheisiin

- yksipuolinen tehtävien siirto esh-ptk välillä keskustelematta resurssoinnista
- ongelmakohtaisen koordinaation tarve vs. asiakastason koordinaatio
  - "Asia"-kohtainen vastuu ti ole terveydenhuollossa olemassa oleva tietorakenne
- oikeus vs. vastuu eskaloida vireilletulotilanteesta muiden työtä

Kyvykkyudet konkretisoituvat toivottavasti jonain päivänä ammattihenkilön älykkäänä suunnittelutyökaluna

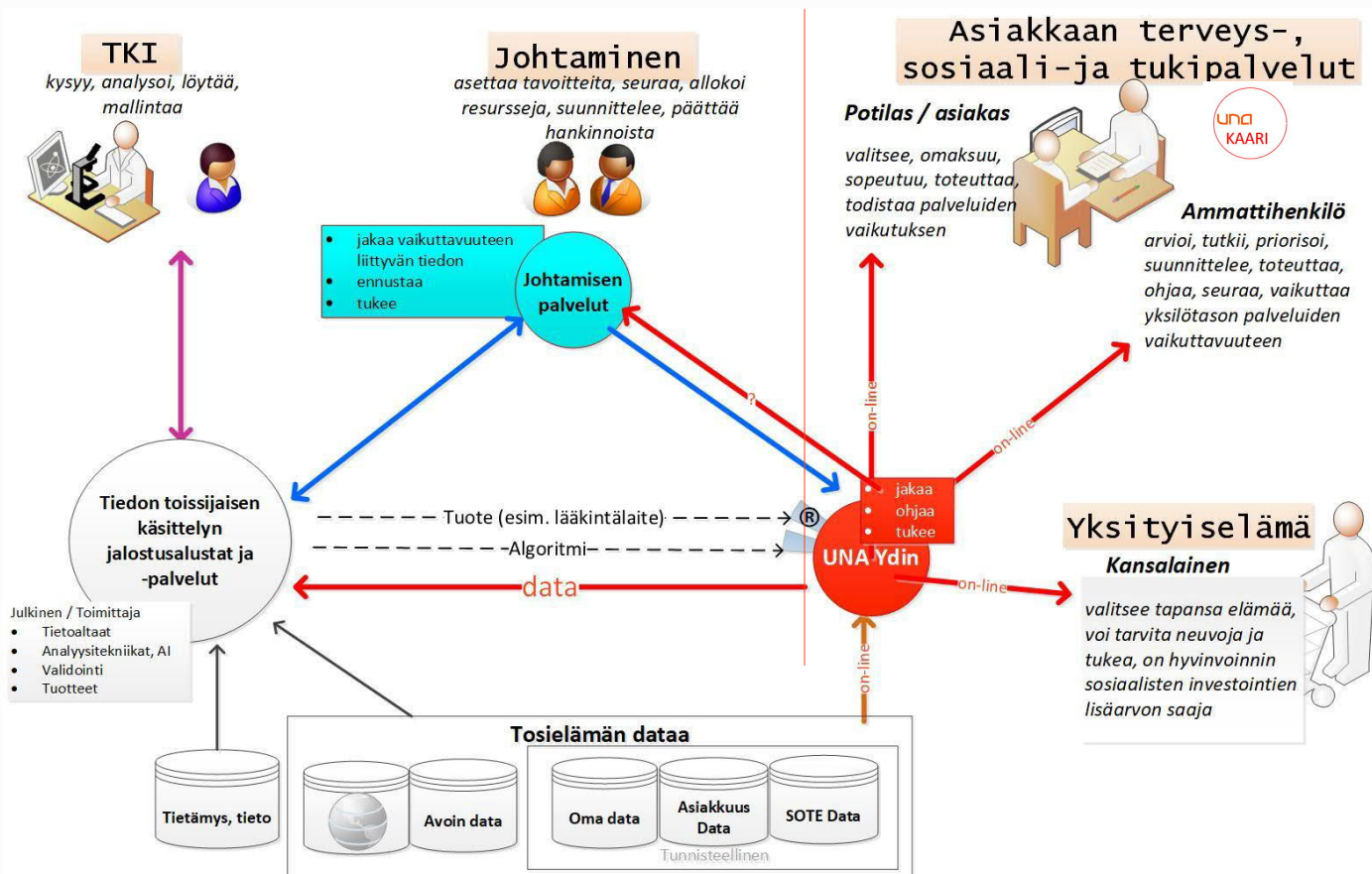
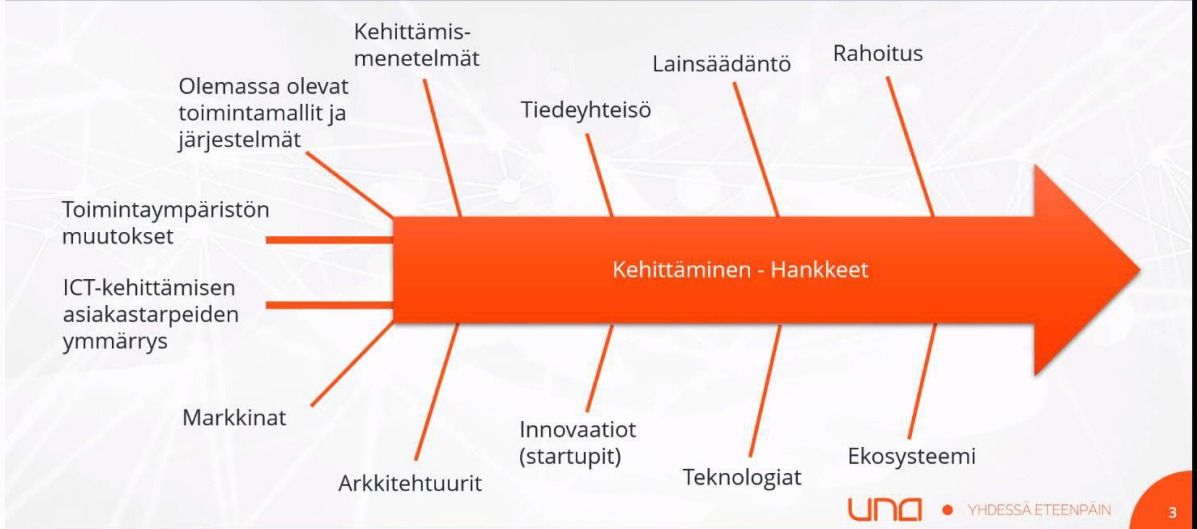
	TIETOLÄHDE	JOHTAMINEN	"ALUSTA"	"APTJ"	ASIAKAS JA AMMATTIHENKILÖ
ASIAKKUUSTIETOJA	Kirjataan tai kirjautuu		Osaa välittää sille, sinne ja silloin kuin tarkoitettiin ja on oikeus	Näyttää sille, siellä ja silloin kuin tarkoitettiin ja on oikeus	Käyttää
ASIAKASTA KOSKEVAT SUUNNITELMAT	Kertyy, kun suunnitellaan	Malliketjuja	Hallinnoi versiota	Näyttää	Käyttää
ASIAKASTA KOSKEVIA HUOMIOITA	Kirjataan		Osaa välittää	Näyttää	Käyttää
ASIAKASTA KOSKEVIA HERÄTTEITÄ JA MUISTUTTEITA	Asiakkaan data (eheänä)	Periaatteita, sääntöjä, tavoitteita Tunnettu valikoima ja hinnasto Optimaalisen prosessin kuvauksia	Algoritmeja, oppivaa koneälyä ja on-line ajoalustoja Pääsy masterdataan Osaa välittää	Ottaa vastaan ja antaa vaikuttaa Tarjoaa tiedon älykkään suunnittelutyökalun muodossa	Hyötyy

Teesit

- Ohjauksen pitää ohjata yksilöä samaan suuntaan
- Ohjausta ei ole, jos eri ammattihenkilöiden tuottama ohjaus perustuu erilaiseen tilannekuvaan asiakkaasta ja tietämyksen erilaiseen soveltamiseen
  - Yhteisen tilannekuvan heikoin lenkki on tällä hetkellä asiakkaan tilanteen ja oman näkemyksen dokumentointi
  - Yhden luukun periaate tarkoittaa, että asiakkaalla on tietyllä hetkellä yksi tilannekuva ja suunnitelma, jotka voivat näyttäytyä eri ammattihenkilöille kerroksellisesti
- Ohjauksen pitää olla kumulatiivista
  - Ohjaus tulee tulla eri terveydenhuollossa eri tahoilta ja eri aikoina, mutta ohjaus pitää voida sovittaa syntyessään muuhun ohjaukseen, eikä sovitella jälkeenpäin
- Asiakasohjaus liittyy sote:n uudistumisen keskeisiin tavoitteisiin
  - Tietoon perustuvan asiakasohjauksen hinta on korkea tai voimavarat ylittävä
  - Asiakasohjauksen arvon mittari ei ole ohjauksen määrä vaan vaikutus

Tekemistä riittää – vaikka tiedon hallinnan pohjarakenteet toteutetaan yhdessä

Kehittämisen tulokset

UNA

YHDESSÄ ETEENPÄIN

unaoy.fi